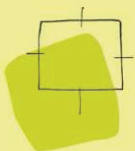

**Advies Natuurwaarden Hoorn
't Zevenhuis**

BügelHajema
Plek voor ideeën

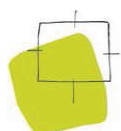
**Advies Natuurwaarden Hoorn
't Zevenhuis**

Inhoud

Rapport en bijlagen

4 oktober 2010

Projectnummer 800.31.00.01.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	5
1.1	Aanleiding onderzoek	5
1.2	Soortenbescherming	5
1.3	Gebiedsbescherming	6
2	Inleiding	7
2.1	Procedure	7
2.2	Soortenbescherming	7
2.3	Gebiedsbescherming	8
3	Beschrijving van het plangebied	11
4	Natuurwaarden	15
4.1	Beschermde gebieden	15
4.2	Soortenonderzoek	19
4.2.1	Vaatplanten	21
4.2.2	Zoogdieren - vleermuizen	22
4.2.3	Zoogdieren - overige	24
4.2.4	Vogels	24
4.2.5	Amfibieën	28
4.2.6	Reptielen	30
4.2.7	Vissen	30
4.2.8	Dagvlinders	33
4.2.9	Libellen	34
4.2.10	Overige ongewervelde soorten	35
4.3	Inrichting plangebied	35
5	Conclusie en consequenties	39
5.1	Gebiedsbescherming	39
5.2	Soortenbescherming	39
5.3	Uitvoerbaarheid	42
6	Bronnen	43
6.1	Veldbezoek	43
6.2	Media	45
6.3	Gegevens	45
6.4	Literatuur	45

Bijlagen

Samenvatting

1.1

Aanleiding onderzoek

De gemeente Hoorn heeft plannen om een nieuw bedrijventerrein aan de noordrand van de gemeente te ontwikkelen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming). Voorliggend advies geeft dit onderzoek weer.

1.2

Soortenbescherming

Voor de in het kader van de Flora- en faunawet relevante soortengroepen is in de navolgende tabel aangegeven of er mogelijk verbodsovertredingen worden verwacht en welke vervolgstap dient te worden genomen.

Tabel A. Verbodsovertredingen en vervolgstappen beschermde soorten Flora- en faunawet

Soortengroep	Verbodsovertreding van beschermde soorten in het plangebied	Vervolgstep
Vaatplanten	Zwanenbloem	Geen, geldt een vrijstelling voor
Vleermuizen	-	-
Overige zoogdieren	Aardmuis, bunzing, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, wezel en woelrat	Geen, geldt een vrijstelling voor
Vogels	Broedvogels - algemeen	Geen, indien bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen
	Steenuil	Opstellen van een (ecologisch) activiteitenplan
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker	Geen, geldt een vrijstelling voor
Reptielen	-	-
Vissen	Bittervoorn en kleine modderkruiper	Opstellen van (ecologisch) activiteitenplan
Dagvlinders	-	-
Libellen	-	-
Overige soorten	-	-

1.3

Gebiedsbescherming

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op een geruime afstand van het plangebied, zodat gezien de aard van de ingrepen geen negatieve effecten zijn te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur en Weidevogelleefgebieden niet in strijd met het de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie. Op beide punten is het aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, om deze visie te bevestigen.

Inleiding 2

2.1

Procedure

Ten behoeve van de ontwikkeling van bedrijventerrein 't Zevenhuis aan de noordrand van de gemeente Hoorn wordt een bestemmingsplan opgesteld. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

2.2

Soortenbescherming

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in elk geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet. De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

SOORTENBESCHERMING

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen (zie ook bijlage 6).

- Algemene soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 1'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.
- Overige soorten (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 2'). Voor overige soorten en vogelsoorten geldt eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.
- Strikt beschermde soorten. Bijlage 1-soorten van de AMvB 2004 en bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'soorten in tabel 3').
Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig moeten worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep.

HABITAT

De Flora- en faunawet beschermt individuele exemplaren van een soort en vaste rust- en verblijfplaatsen van diersoorten. Voor een goede instandhouding van een diersoort zijn echter ook behoud van foerageergebied en migratieroutes nodig. Dat wordt in dit rapport ook mee gewogen.
Deze aspecten worden in de nieuwe interne handleiding van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook overwogen bij de besluitvorming over ontheffingverlening.

RODE LIJST

In dit rapport wordt tevens aandacht geschonken aan soorten van de Rode lijst. Hierop staan Nederlandse soorten die bijzondere aandacht nodig hebben. Deze soorten worden bedreigd, zijn zeldzaam of erg kwetsbaar of nemen sterk in aantal af (zie bijlage 5). De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden echter niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen duidelijke juridische status.

2.3

Gebiedsbescherming

Naast het soortenbeleid uit de Europese Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992) moet op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke

ordering (Bro) ook aandacht worden besteed aan beschermde natuurgebieden uit deze regelgeving. Dit is uitgewerkt in het Natura 2000-beleid. Natura 2000 is het netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De richtlijnen geven aan welke typen natuur en welke soorten precies moeten worden beschermd.

Onder de oude Natuurbeschermingswet 1967 vielen twee typen gebieden: nationale en beschermde natuurmonumenten en gebieden die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft aangewezen ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen. Per 1 oktober 2005 vallen de Natura 2000-gebieden samen met de twee hiervoor staande typen gebieden onder de Natuurbeschermingswet 1998. Voor ingrepen in of in de omgeving van een dergelijk gebied moet door middel van een vooroverleg tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer worden ingeschat of er een kans is op een significant negatief effect. Wanneer geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden uitgevoerd. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een Natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. Dit is bijna altijd het college van Gedeputeerde Staten van de provincie. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.

NATUURBESCHERMINGS-
WET

Voor alle gebieden geldt dat ruimtelijke ontwikkelingen worden getoetst aan de vigerende aanwijzingsbesluiten. Dit zijn vaak nog de aanwijzingen als Vogelrichtlijngebied, als beschermd natuurmonument of de aanmelding en voorlopige aanwijzing als Habitatrichtlijngebied. De instandhoudingsdoelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden. In het aanwijzingsbesluit en het beheerplan staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is of wordt aangewezen. Deze instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad en in de toekomst aan te wijzen instandhoudingsdoelen mogen niet onmogelijk worden gemaakt.

De Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (Regeringsbeslissing 2006) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie geniet een vergelijkbare bescherming. Ingrenen bij deze gebieden worden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst bij een ruimtelijke procedure. De Ecologische Hoofdstructuur mag niet worden aangetaast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe.

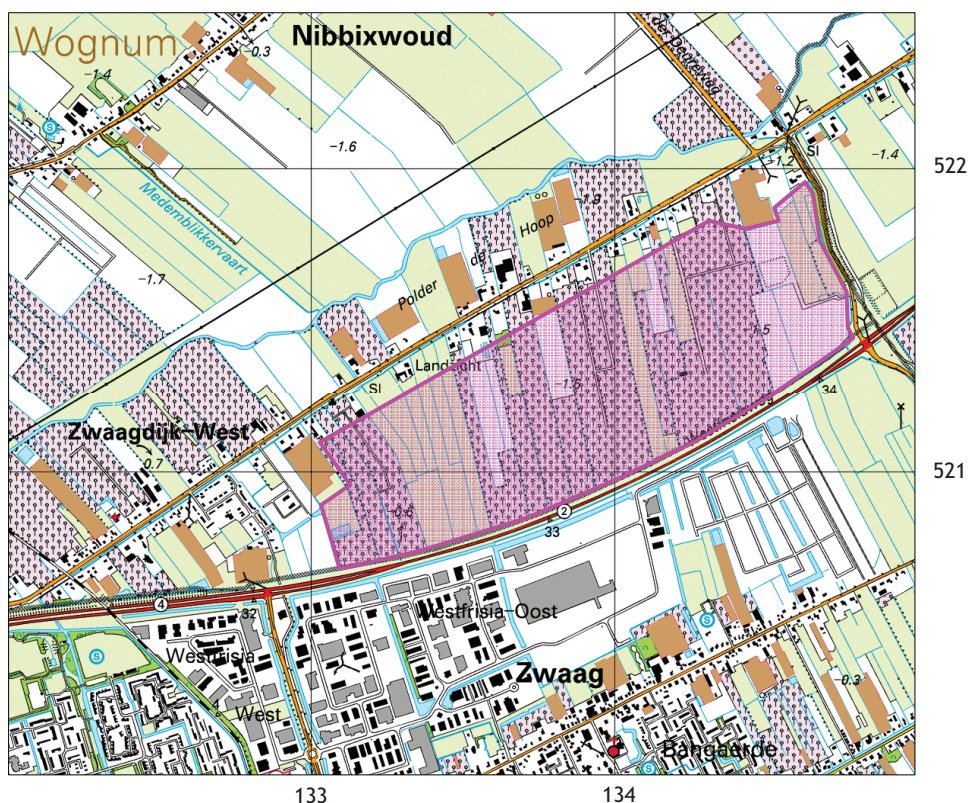
ECOLOGISCHE
HOOFDSTRUCTUUR

Beschrijving van het plangebied

3

Het plangebied ligt ingeklemd tussen de lintbebouwing van de Zwaagdijk en de N302. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied. Het betreft een grotendeels agrarisch gebied met een oppervlakte van circa 79 ha, waarin een vrij smalle verkaveling aanwezig is.

HUIDIGE SITUATIE

Figuur 1. Plangebied (roze), omliggend gebied en kilometerhokken

In het overgrote deel van het plangebied wordt fruit gekweekt door middel van laagstamboomgaarden. Rond de fruitbomen is een korte grasvegetatie aanwezig. De fruitkwekerijen worden veelal omsloten door een windsingel. Tussen de fruitkwekerijen zijn verspreid percelen grasland aanwezig. Op een aantal graslandpercelen grazen schapen. Centraal in het plangebied zijn drie percelen die door pony's worden beweide. Op deze percelen is deels een ruige opgaande begroeiing aanwezig. Aan de oostzijde van het plangebied is een baggerdepot aanwezig. De grond wordt hier regelmatig verzet, waardoor de vegetatie grotendeels uit een pioniersvegetatie bestaat. In een klein deel van het baggerdepot is een plasdrassituatie aanwezig. Verder zijn binnen het plangebied een schuur en een waterbassin aanwezig.

Aanzicht fruitkwekerij

Aanzicht plangebied met aan de horizon de lintbebouwing van de Zwaagdijk

Aanzicht baggerdepot

BODEM EN WATER

De bodemsamenstelling en de grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van het plangebied uit zeekleigronden met een minerale eerdlaag. De gronden hebben een donkere humushoudende bovengrond die zich heeft ontwikkeld door omzetting van plantenresten in humus. Binnen het plangebied zijn verschillende grondwatertrappen aanwezig. De gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt minder dan 40 cm beneden het maai-

veld. De gemiddeld laagste grondwaterstand ligt meer dan 120 cm beneden het maaiveld. Er komen binnen het plangebied dan ook vrij natte en droge delen voor.

De gemeente Hoorn is voornemens aan de noordzijde van de gemeente een nieuw bedrijventerrein te ontwikkelen. Dit terrein, 't Zevenhuis, is bedoeld om zowel de lokale ruimte vraag als een deel van de regionale ruimte vraag op te vangen. Hiertoe is op 30 juni 2009 door de gemeenteraad een structuurvisie vastgesteld. Bij de realisatie van het plan wordt de bestaande lintbebouwing langs de Zwaagdijk behouden. Het bruto plangebied behelst circa 79 ha. Binnen dit plangebied zal circa 11% van het oppervlak worden gereserveerd voor water en waterberging. Het terrein zal gefaseerd en vraaggericht worden uitgegeven. De zuidelijk gelegen N302, ofwel Westfrisiaweg, wordt in noordelijke richting verbreed. Deze verbreding is niet opgenomen in voorliggend onderzoek.

PLANNEN

4.1

Beschermde gebieden

Het plangebied is geen onderdeel van een gebied uit de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied hieruit betreft het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. Dit beschermde gebied ligt op ruim 3,5 km ten zuiden van het plangebied (zie figuur 2). Overige beschermde gebieden in de ruime omgeving van het plangebied zijn de Natura 2000-gebieden IJsselmeer en Polder Zeevang op respectievelijk 7 km en 12 km afstand. Met uitzondering van het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer liggen beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 op dermate afstand dat, gezien de aard van de ontwikkelingen, hierop op voorhand geen negatieve effecten worden verwacht.

INVENTARISATIE

Figuur 2. Ligging Natura 2000-gebied (geel) nabij plangebied (roze)

Het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer omvat het Habitatrichtlijngebied Markermeer & IJmeer, de Vogelrichtlijngebieden IJmeer en Markermeer en het beschermde natuurmonument Kustzone Muiden. Het gebied is op 16 februari 2010 door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. De soorten en habitattypen

MARKERMEER & IJMEER

waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen, staan in de tabellen B tot en met D.

Tabel B. Habitattypen van de Habitatrichtlijn waarvoor Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is aangewezen (bron: Besluit Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer)

Habitatrichtlijn: habitatype	Doelstelling oppervlak	Doelstelling kwaliteit
Kranswierwateren	behoud	behoud

Tabel C. Soorten van de Habitatrichtlijn waarvoor Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is aangewezen (bron: Besluit Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer)

Habitatrichtlijn: soorten	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied
Rivierdonderpad	behoud	behoud
Meervleermuis	behoud	behoud

Tabel D. Vogelsoorten van de Vogelrichtlijn waarvoor Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is aangewezen (bron: Besluit Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer)

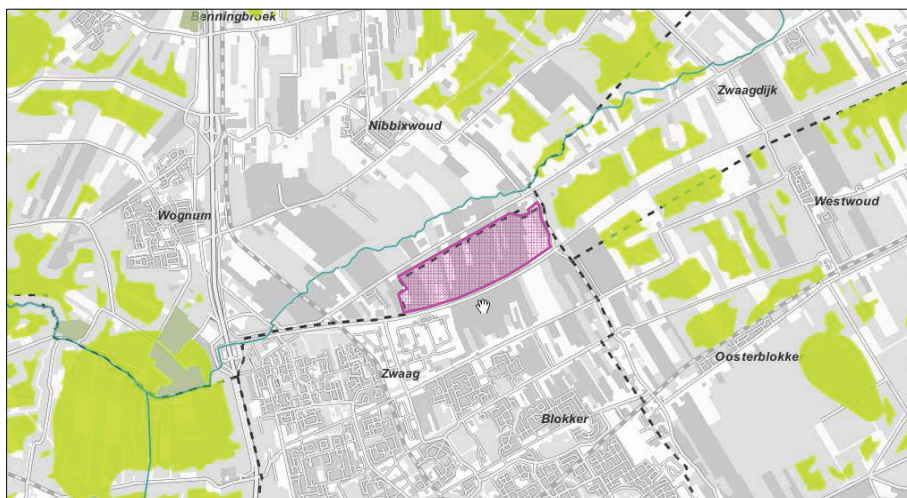
Vogelrichtlijn: soorten	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling draagkracht leefgebied
Broedvogels			Broedparen
Visdief	behoud	behoud	630
Aalscholver	behoud	behoud	8.000
Niet-broedvogels			Seizoensgemiddelde
Fuut	behoud	behoud	170
Aalscholver	behoud	behoud	2.600
Lepelaar	behoud	behoud	2
Grauwe gans	behoud	behoud	510
Brandgans	behoud	behoud	160
Smient	behoud	behoud	15.600
Krakeend	behoud	behoud	90
Slobeend	behoud	behoud	20
Krooneend	behoud	behoud	-
Tafeleend	behoud	behoud	3.200
Kuifeend	behoud	behoud	18.800
Topper	behoud	behoud	70
Brilduiker	behoud	behoud	170
Nonnetje	behoud	behoud	80
Grote zaagbek	behoud	behoud	40
Meerkoet	behoud	behoud	4.500
Dwergmeeuw	behoud	behoud	-
Zwarte stern	behoud	behoud	-

De soorten bittervoorn, kleine zilverreiger en kleine zwaan, waarvoor het gebied van de Vogel- en Habitatrichtlijn in eerste instantie was aangewezen dan wel aangemeld, komen niet meer in het Besluit Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer voor.

NOTA RUIMTE EN
STRUCTUURVISIE
NOORD-HOLLAND

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur. Op korte afstand van het plangebied is wel een ecologische verbindingzone en een weidevogelleefgebied aanwezig. Figuur 3 geeft een overzicht van de ligging van de Ecologische Hoofdstructuur

(donkergroen), ecologische verbindingzones (rood) en weidevogelgebieden (beige/geel) rond het plangebied.

Figuur 3. Ligging Ecologische Hoofdstructuur (donkergroen), Ecologische verbindingzones (donker blauwe lijn) en Weidevogelleefgebieden (licht groen) rond plangebied (roze)

Voor een overzicht van mogelijke verstoringsfactoren op het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer als gevolg van de activiteit 'bedrijventerrein' is de Effectenindicator van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit geraadpleegd. Hieruit komt naar voren dat de volgende effecten kunnen worden verwacht als gevolg van de ontwikkelingen: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten. Het plangebied ligt op een afstand van ruim 3,5 km van het beschermde gebied. De bebouwde kern van Hoorn ligt 'als buffer' tussen deze beide gebieden. Verstoring als gevolg van versnippering, veranderingen in hydrologie, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

EFFECTEN

Oppervlakteverlies kan optreden wanneer het plangebied een belangrijk foerageergebied voor aangewezen soorten is (externe werking). De oppervlakten grasland binnen het plangebied zijn erg beperkt. Aangezien als gevolg van het ontbreken van openheid en rust een verstoringzone aanwezig is rond wegen (200 m), bebouwing (250 m) en opgaand groen (100 m), blijft slechts een zeer beperkt oppervlak aan geschikt foerageergebied over. De waarde van het plangebied als foerageergebied voor aangewezen soorten is dan ook verwaarloosbaar.

Een toename van geluid buiten het plangebied, als gevolg van het bedrijventerrein, zal nagenoeg alleen worden veroorzaakt door een toename van de verkeersintensiteit. Doordat belangrijke ontsluitingswegen op de Westfrisiaweg (N302) en de Rijweg worden aangesloten, wordt alleen nabij deze wegen een toename van de geluidsverstoring verwacht. Er zijn momenteel reeds ontwik-

kelingen gaande om de Westfrisiaweg (N302) te verbreden. De afname van het foerageergebied van in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen herbivorensoorten als gevolg van een toename van geluidsverstoring is dan ook verwaarloosbaar.

De aanleg en het gebruik van het industrieterrein zal tot een toename van licht op de omgeving leiden. Verlichting in het plangebied kan uitstralen tot buiten het bedrijventerrein. Een bedrijventerrein of middelgrote buitenwijk heeft een uitstraling van tussen 1,0 lux op enkele meters buiten de grens van het gebied tot 0,1 lux op 3 km van het hart van het gebied (BügelHajema Adviseurs, 2006, 2008). Op basis van de hiervoor beschreven afstand is het niet aannemelijk dat de toename van verlichting op het beschermde gebied als gevolg van de ontwikkelingen meer dan 0,1 lux zal zijn. Ook is het niet aannemelijk dat sprake zal zijn van schadelijke of negatieve effecten bij een verlichting van 0,1 lux of minder (BügelHajema Adviseurs 2006, 2008). Hiermee kan verlichting als een potentieel negatief effect worden uitgesloten.

Het plangebied en de directe omgeving vormen het leefgebied van bittersvoorn (zie ook paragraaf 4.2.7 Vissen). Bittersvoorn is een van de soorten waarvoor het Markermeer & IJmeer is aangemeld als Habitatrictlijngebied. Bittersvoorn vertoont slechts lokale migratie. In en rond het plangebied zijn door verschillende waterpeilgebieden grote barrières aanwezig, die migratie tussen het plangebied en het beschermde gebied onmogelijk maken. Derhalve worden effecten op de populatie van het beschermde gebied niet verwacht.

Doordat tussen de ten noorden van het plangebied gelegen ecologische verbindingzone Kromme Leek en het plangebied bebouwing en infrastructuur liggen en belangrijke ontsluitingswegen op de Westfrisiaweg (N302) en de Rijksweg worden aangesloten, worden significant negatieve effecten als gevolg van de ontwikkelingen niet verwacht. Bij een goede inrichting van het plangebied en aansluiting van het plangebied op de ecologische verbindingzone, kan het plangebied voor een aantal soorten als stapsteen gaan functioneren. In paragraaf 4.3 Inrichting plangebied wordt hierop dieper ingegaan.

Voor veel weidevogels is openheid van het landschap en rust een belangrijke voorwaarde voor het voorkomen. De openheid en rust worden onder andere verstoord door bebouwing, boomgroepen en infrastructuur. Tussen het plangebied en het ten oosten gelegen weidevogelleefgebied ligt de Rijksweg (gemeentelijke weg). Aan weerszijden van deze weg is een bomenrij aanwezig. Verder is aan de oostzijde van de Rijksweg een fietspad gelegen. Op basis van een recent verschenen rapport (Van 't Veer 2010) blijkt dat rond boomgroepen en infrastructuur over het algemeen een grotere invloedssfeer ligt dan rond bebouwing (zie tabel E). Aangezien bebouwing aan de zijde van de Rijksweg vanwege een landschappelijke inpassingszone op enige afstand van de plangrens komt te staan, is een negatief effect als gevolg van de plannen op het nabij gelegen weidevogelleefgebied hier niet aan de orde.

Tabel E. De invloedssfeer van bebouwing, boomgroepen en infrastructuur op verschillende weidevogels (Van 't Veer 2010). Wanneer één waarde is gegeven, dan strekt de invloed tot de vermelde afstand in meters. Als er een range staat vermeldt, betekent dat er grote invloed is tot de eerste waarde en dat er in iets mindere mate invloed is tot de tweede waarde

Vogelsoort	Bebouwing	Boomgroepen	Infrastructuur
Graspieper	200 - 800		900
Grutto	200	250 - 1.000	
Kievit	200	200	
Kuifeend	50 - 1.000		600
Scholekster	100		
Slobeend	200		
Tureluur	150	400	
Veldleeuwerik	150 - 1.200	200 - 1.000	
Watersnip			
Zomertaling	200 - 1.200	1.200	

4.2

Soortenonderzoek

Het plangebied ligt in de kilometerhokken¹ 133-520, 133-521, 134-520 en 134-521 en in het uurhok¹ 19-17. Figuur 1 geeft een overzicht van het plangebied en de omliggende kilometerhokken.

LIGGING

Voor het soortenonderzoek is Het Natuurloket² (zie tabel F) geraadpleegd en zijn gegevens van de PNI-database (Provinciale Natuur Informatie) en Stichting FLORON (Beringen, 2009) opgevraagd. Daarnaast is voor de verspreiding van vleermuizen en overige zoogdieren respectievelijk de provinciale en de landelijke verspreidingsatlas geraadpleegd. Voor de verspreiding van reptielen, amfibieën en vissen is het Waarnemingenoverzicht 2006 van Stichting RAVON geraadpleegd. Voor de verspreiding van dagvlinders en libellen is het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' van EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie geraadpleegd.

BESTAANDE INFORMATIE

Enkele verspreidingsgegevens van de hiervoor genoemde bronnen berusten voor een deel op dezelfde waarnemingen. Het verschil tussen deze bronnen ligt in de schaal van weergave en de waarnemingsperiode. De gebruikte gegevens zijn opgenomen in de bijlagen.

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

² Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).

De gegevens die zijn geregistreerd per kilometerhok of per uurhok zijn niet rechtstreeks tot het te onderzoeken plangebied te herleiden. Voor de interpretatie van deze gegevens is ecologische veldkennis noodzakelijk.

Tabel F. Opgave van Het Natuurloket, kilometerhokken: 133-520, 133-521, 134-520 en 134-521 (d.d. 2 maart 2009)

	goed	redelijk	matig	slecht	Volledig- heid	Detail- info	Habitat- / Vogel- richtlijn	Flora- en faunawet tabel 1	Flora- en faunawet tabel 2+3	Rode Lijst
Planten			1		slecht/matig	nee			1	
Mossen					niet	nvt				
Korstmossen					niet	nvt				
Paddestoelen					niet	nvt				
Zoogdieren			3		matig	nvt		2		
Vogels			1	1	matig	nee			1	1
Reptielen					niet	nvt				
Amfibieën					omgeving	nvt	(1)	(3)	(1)	
Vissen					omgeving	nvt	(1)		(1)	(1)
Dagvlinders	3				goed	nee			1	1
Libellen			1		slecht/matig	nvt				
Sprinkhanen					niet	nvt				
Overige ongewervelden					niet	nvt				

Volledigheid: De aangegeven kwalificatie is een benadering. Indien hier 'omgeving' wordt vermeld, heeft de betreffende PGO van de aangegeven soortengroep geen gegevens van de aangevraagde kilometerhokken, maar wel gegevens van de direct omliggende kilometerhokken.

Detailinfo: In deze kolom wordt aangegeven of de betreffende particuliere gegevensbeherende organisatie (PGO) van één of meerdere beschermde soorten in het gebied ook informatie heeft op detailniveau (ten minste op 100 m nauwkeurig).

Aantal soorten: Het aantal soorten genoemd in de tabel is het maximum aantal soorten van die categorie in één kilometerhok. In alle kilometerhokken samen kunnen er in totaal meer verschillende soorten van die categorie voorkomen. Let wel: In de meeste gevallen komen er in het totaal meer soorten voor in het door u aangegeven gebied, aangezien er vaak ook onbeschermde soorten voorkomen.

(Aantal soorten in grijsintint): Idem, maar betreft het aantal soorten indien wordt gekozen voor een omgevingsvariant.

VELDWERK

Het plangebied is eind januari 2009 bezocht om een indruk te krijgen van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie paragraaf 6.1). In aanvulling hierop is voor een aantal soorten op 12 mei 2009 en 7 juli 2009 aanvullend (veld)onderzoek verricht. Tijdens de veldbezoeken is niet het gehele plangebied bezocht, aangezien voor de betreding van enkele percelen geen toestemming is verkregen. Gezien de uniformiteit van de omliggende gronden kan voor het niet bezochte deel echter wel een uitspraak worden gedaan over de aanwezige natuurwaarden. In een later stadium van het planproces zullen deze gronden echter alsnog moeten worden bezocht. Tot slot heeft in het voorjaar van 2010 aanvullend onderzoek naar het voorkomen van steenuil in en rond het plangebied plaatsgevonden.

4.2.1

Vaatplanten

Voor het onderzoek met betrekking tot vaatplanten zijn via Het Natuurloket gegevens opgevraagd bij Stichting FLORON (Beringen, 2009). Volgens Stichting FLORON is het (omliggende) gebied goed onderzocht. Er zijn in totaal ongeveer 220 soorten waargenomen. De gegevens zijn voor het merendeel verzameld in de periode voor 1992 en zijn dus weinig actueel. Aangezien op basis van deze gegevens het voorkomen van ontheffingplichtige soorten in het plangebied niet op voorhand kon worden uitgesloten, heeft er op 12 mei 2009 en 7 juli 2009 een aanvullend veldbezoek plaatsgevonden. Bekende gegevens in combinatie met de veldbezoeken geven een goed beeld van deze soortengroep.

GEGEVENS

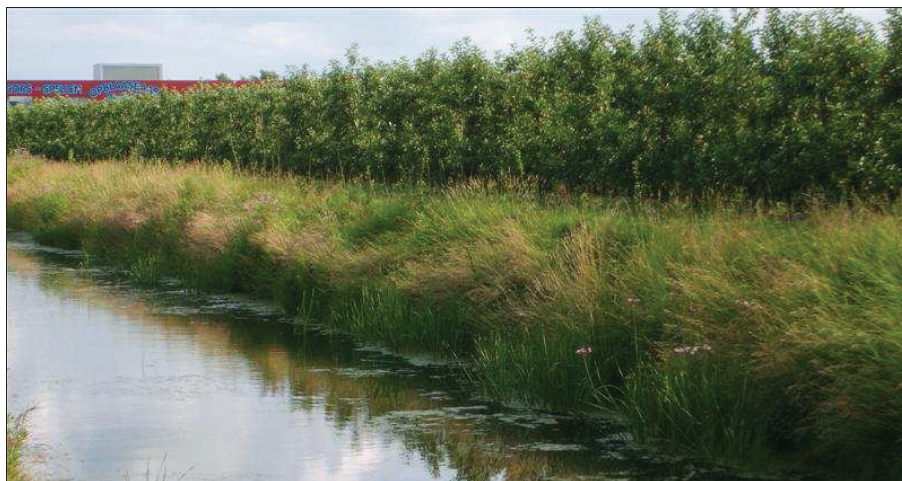
In het overgrote deel van het plangebied wordt fruit gekweekt door middel van laagstamboomgaarden. De fruitkwekerijen worden veelal omsloten door een windsingel van populier, els of conifeer. Rond de fruitbomen is een korte grasvegetatie aanwezig. Tussen de fruitkwekerijen zijn verspreid percelen grasland aanwezig. Op een aantal graslandpercelen grazen schapen. Centraal in het plangebied zijn twee percelen die door pony's worden beweide. Op deze percelen is deels een ruige en opgaande begroeiing aanwezig. De opgaande begroeiing bestaat met name uit zwarte els en schietwilg. De ruigten bestaan uit akkerdistel, ridderzuring en braamstruweel. Ten noorden van de eerdergenoemde percelen ligt een perceel dat dienst doet als tuin. Hier zijn soorten aangeplant als populier, grove den, fijn spar, hulst en bamboe.

INVENTARISATIE

Graslandperceel met een deels ruige en opgaande begroeiing

Aan de oostzijde van het plangebied is een baggerdepot aanwezig. De grond wordt hier regelmatig verzet, waardoor de vegetatie grotendeels uit een pioniersvegetatie bestaat. In de sloten groeit veel gewoon sterrenkroos, grof hoornblad, smalle waterpest en schede fonteinkruid. Verspreid door het gehele plangebied is langs slootoevers de tabel 1-soort zwanenbloem aangetroffen. De soorten indiceren heldere, voedselrijke wateren.

Oevervegetatie van sloot in plangebied met rechts bloeiende zwanenbloem

Uit de gegevens van Stichting FLORON komen de tabel 1-soorten gewone dotterbloem en zwanenbloem en de tabel 2-soort rietorchis naar voren. De aanvullende veldbezoeken van 12 mei 2009 en 7 juli 2009 waren erop gericht om het voorkomen van deze beschermde soorten uit te sluiten, dan wel aan te tonen. Zoals eerder genoemd, is zwanenbloem een vrij algemeen voorkomende soort in het plangebied. Dit geldt ook voor de directe omgeving van het plangebied. Gewone dotterbloem en rietorchis zijn niet in of direct rond het plangebied aangetroffen. De waarneming van rietorchis is afkomstig uit een kilometerhok (133-521). In dit kilometerhok ligt ook een groot deel van de ecologische verbindingszone Kromme Leek. De waarneming zal zeer waarschijnlijk betrekking hebben op een groeiplaats langs de Kromme Leek. Met uitzondering van zwanenbloem worden geen beschermde soorten binnen het plangebied verwacht.

EFFECTEN	Ten behoeve van de ontwikkelingen worden onder meer sloten vergraven. Hierbij gaan groeiplaatsen van de beschermde zwanenbloem verloren. Zwanenbloem is een vrij algemene water- en oeverplant van voedselrijke sloten. Het is de verwachting dat een aantal watergangen na inrichting van het plangebied ook geschikt zijn voor zwanenbloem. De ontwikkelingen doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.
----------	--

4.2.2

Zoogdieren - vleermuizen

GEGEVENS	Voor het onderzoek met betrekking tot vleermuizen is de PNI-database en de provinciale vleermuizenatlas geraadpleegd. Uit de PNI-database zijn enkele losse waarnemingen op kilometerhokniveau verkregen. De atlas heeft de verspreiding van vleermuizen in de periode van 1986 tot en met 1993 in kaart gebracht op basis van kilometerhokken. Deze gegevens zijn vrij gedetailleerd, maar verouderd en lijken onvolledig. Deze gegevens geven een beeld van voorkomende soorten, maar een onvoldoende beeld van de functies en waarde. Om deze leemte in kennis op te vullen, heeft er op 12 mei 2009 en 7 juli 2009 een
----------	--

aanvullend avondbezoek plaatsgevonden. Voor de veldomstandigheden wordt verwezen naar paragraaf 6.1 Bronnen. Bekende gegevens in combinatie met de veldbezoeken geven een goed beeld voor deze soortengroep.

Uit het betreffende kilometerhok zijn volgens de PNI-database waarnemingen bekend van laatvlieger. Het betreffen waarnemingen die zijn gedaan met behulp van een ultrasound detector (batdetector). Uit de provinciale atlas komt hetzelfde beeld naar voren (alleen laatvlieger). Volgens de atlas zijn buiten de betreffende kilometerhokken, maar binnen het betreffende uurhok, ook waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Van gewone grootoorvleermuis (3 km ten westen), laatvlieger (1 km ten zuidwesten) en watervleermuis (3 km ten noorden) zijn in de omgeving ook verblijfplaatsen aanwezig. Alle vleermuissoorten zijn tabel 3-soorten.

INVENTARISATIE

Het plangebied is door de afwisseling van open en meer gesloten landschap en de op korte afstand gelegen bebouwde kernen geschikt leefgebied voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en in mindere mate voor gewone grootoorvleermuis. Binnen het plangebied zijn voor deze soorten echter geen geschikte objecten voor verblijfplaatsen aanwezig. Een uitzondering hierop vormt mogelijk een schuur in het oosten van het plangebied. De grond waarop deze schuur staat, mocht niet worden betreden. Gezien de indruk (bouwmaterialen) die vanaf afstand is verkregen, is de aanwezigheid van verblijfplaatsen in dit object echter zeer onwaarschijnlijk. Daarnaast zijn er tijdens de aanvullende avondbezoeken in deze omgeving geen waarnemingen gedaan die doen vermoeden dat in deze schuur een verblijfplaats aanwezig kan zijn.

De aanvullende avondbezoeken waren er voor een groot deel op gericht om de waarde van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen te bepalen. Er is weinig bekend over de waarde van laagstamboomgaarden als foerageergebied voor vleermuizen. Aangezien vleermuizen insecteneters zijn, zijn de avondbezoeken afgestemd op de bloeiperiode van de fruitbomen. Tijdens geen van de avondbezoeken zijn foeragerende vleermuizen tussen de fruitbomen waargenomen. Mogelijk zijn de fruitbomen te laag en de paden ertussen te smal om als geschikt foerageergebied voor in de omgeving voorkomende soorten te dienen. De fruitwekerijen hebben dan ook geen belangrijke waarde als foerageergebied voor vleermuizen. Langs de lintbebouwing van de Zwaagdijk zijn wel foeragerende vleermuizen waargenomen. Tijdens beide avondbezoeken is een vliegroute van laatvlieger in oostelijke richting langs de Zwaagdijk vastgesteld. Het minimale aantal langsvliegende dieren op 7 juli 2009 was 22 individuen. Nabij het nieuwe brugje over de Kromme Leek (gelegen buiten het plangebied) zijn meervleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen.

Als gevolg van de ontwikkelingen zal het leefgebied van vleermuizen veranderen. In de huidige situatie heeft het plangebied geen belangrijke waarde voor vleermuizen. Bij een inrichting waarbij rekening wordt gehouden met vleer-

EFFECTEN

muizen kunnen de ontwikkelingen dan ook een positief effect hebben op in de omgeving voorkomende vleermuizen. Negatieve effecten op de vliegroute van laatvlieger worden niet verwacht. De soort is niet zeer gevoelig voor verstoring door verlichting; daarnaast komt de nieuwe bebouwing op enige afstand te liggen. De vliegroute van de vleermuizen wordt doorsneden door de ontsluitingsroute nabij de kruising van de Zwaagdijk. Op dat punt is de snelheid van het verkeer laag, waardoor er geen verkeerslachtoffers onder de vleermuizen worden verwacht.

4.2.3

Zoogdieren - overige

GEGEVENS	Voor het onderzoek met betrekking tot overige zoogdieren zijn gegevens opgevraagd uit de PNI-database en is de landelijke zoogdierenatlas geraadpleegd. Uit de PNI-database is een aantal losse waarnemingen verkregen. De gegevens zijn enigszins gedateerd, onvolledig en onnauwkeurig. De atlas heeft de verspreiding van zoogdieren in kaart gebracht op basis van uurhokken uit de periode van 1970 tot 1988. Deze gegevens zijn verouderd, globaal en lijken onvolledig. Gezien de terreinomstandigheden geven de bekende gegevens in combinatie met de veldbezoeken evenwel een voldoende beeld voor deze soortengroep.
INVENTARISATIE	Uit het betreffende kilometerhok zijn volgens de PNI-database waarnemingen bekend van de tabel 1-soorten haas en mol. Uit het uurhok zijn volgens de atlas waarnemingen bekend van tien soorten, waaronder de tabel 1-soorten bunzing, egel, haas, mol, veldmuis, wezel en woelrat (zie bijlage 1). De overige soorten zijn niet beschermd. Tijdens het verkennend veldbezoek zijn enkele hazen, molshopen, gangenstelsels van veldmuis en een egel in het plangebied aangetroffen. Door de afwisseling van verschillende biotopen is het plangebied ook geschikt leefgebied voor aardmuis, bosmuis, bunzing, gewone bosspitsmuis, hermelijn, huisspitsmuis, wezel en woelrat.
EFFECTEN	Voorkomende beschermde soorten betreffen alleen tabel 1-soorten en niet beschermde soorten. Ten behoeve van de ontwikkelingen kunnen vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De ontwikkelingen doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

4.2.4

Vogels

GEGEVENS	Voor het onderzoek met betrekking tot vogels zijn gegevens uit de PNI-database geraadpleegd. In de betreffende kilometerhokken is in 2006 een broedvogelkartering uitgevoerd. Deze kartering is echter niet voor alle vogelsoorten volledig. Verder is contact opgenomen met de Kerkuilen Werkgroep
----------	---

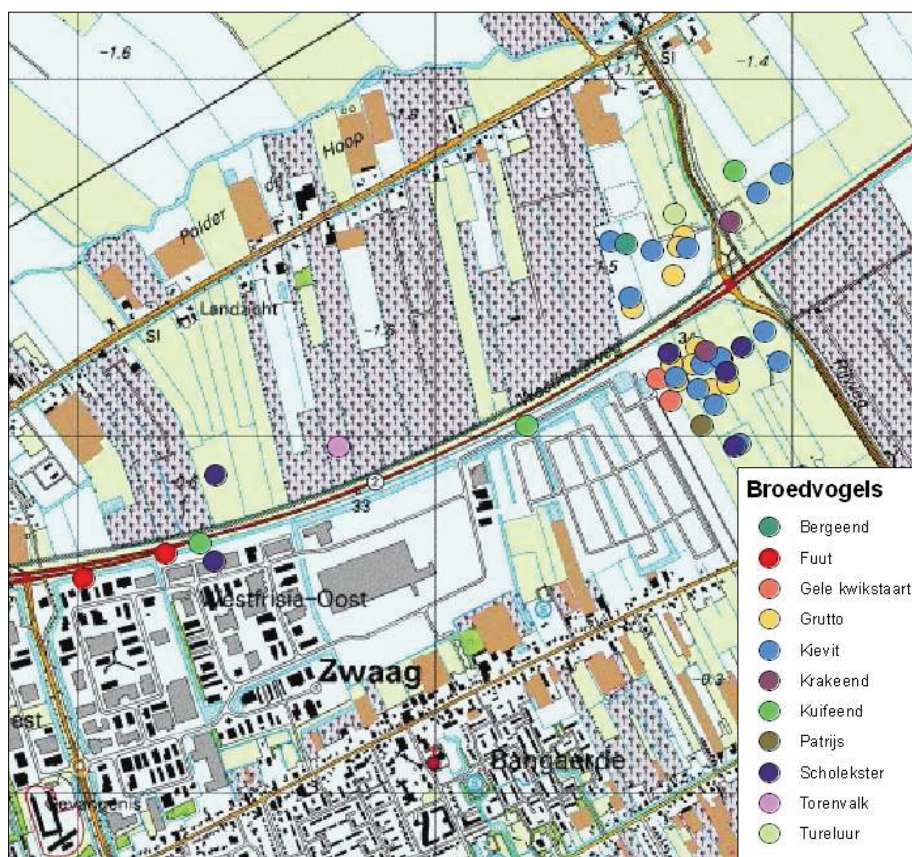
Noord-Holland over het voorkomen van kerkuilen in de omgeving van het plangebied. Aangezien het bovenstaande geen voldoende beeld van het voorkomen van steenuil opleverde, heeft in het voorjaar een aanvullend onderzoek naar het voorkomen van steenuil plaatsgevonden. De gegevens geven in combinatie met de veldbezoeken een voldoende beeld van het voorkomen van vogels.

Tijdens het verkennend veldbezoek, dat heeft plaatsgevonden in de winterperiode, is een aantal vogelsoorten binnen het plangebied waargenomen. Waargenomen soorten zijn onder meer: buizerd, goudhaan, knobbelzwaan, kramsvogel, meerkoet, merel, sperwer, waterhoen en wilde eend. In de huidige situatie is het plangebied 's winters met name interessant voor zangvogels als kramsvogel en merel die foerageren op het achtergebleven fruit in de fruitkwekerijen. Doordat in het plangebied onvoldoende openheid en rust aanwezig is, vormt het plangebied geen belangrijk foerageergebied voor overwinterende watervogels, zoals ganzen.

OVERWINTERENDE VOGELS

Uit de gegevens van de broedvogelkartering van 2006 komen tien vogelsoorten naar voren. De gekarteerde territoria zijn weergegeven in figuur 4. Gekarteerde soorten betreffen met name weidevogels. Met uitzondering van het oostelijke deel, zijn de dichtheden laag. Na 2006 is het baggerdepot aan de oostzijde van het plangebied aanzienlijk uitgebreid, waardoor ook het gebied met relatief hoge waarde voor weidevogels als broedgebied verloren is gegaan.

BROEDVOGELS

Figuur 4. Broedvogelkartering 2006 (bron: PNI-database)

Naast weidevogels komen in het plangebied ook watervogels en vogels van struweel tot broeden. In de windsingels rond de fruitkwekerijen zullen soorten als merel, roodborst en heggenmus tot broeden komen. In en langs sloten zullen onder meer meerkoet en wilde eend tot broeden komen. Het plangebied is in de huidige situatie geen hoogwaardig broedgebied voor deze vogels. In het plangebied zijn twee nestkasten van torenvalk aanwezig. Tijdens het veldbezoek van 7 juli 2009 is geconstateerd dat in het afgelopen broedseizoen in beide nestkasten jongen zijn grootgebracht. Tot voor kort waren broedplaatsen van torenvalk, evenals die van uilen, jaarrond beschermd.

Ten aanzien van het voorkomen van kerkuilen is contact opgenomen met de Kerkuilen Werkgroep Noord-Holland. De provinciale coördinator, de heer R. Dokter, gaf aan dat in en in de omgeving van het plangebied één kerkuil-nestkast aanwezig is. Deze nestkast hangt in een schuur aan de Zwaagdijk 351. Volgens de heer Dokter zijn hier echter geen broedende en/of solitaire kerkuilen aanwezig. Tijdens het verkennend veldbezoek van 28 januari 2009 is deze nestkast gecontroleerd. Er waren geen braakballen en/of uitwerpselen aanwezig. De bewoner gaf daarnaast ook aan dat hij de laatste jaren niet de indruk heeft dat er kerkuilen aanwezig zijn.

Op 12 mei 2009 is een gesprek gevoerd met de bewoner van Zwaagdijk 331. Hieruit kwam naar voren dat op het betreffende perceel tot voor kort een steenuil aanwezig was. Bij een inspectie van de schuur werden ook enkele oude braakballen aangetroffen, die reeds uit elkaar waren gevallen. Het omliggende gebied is afwisselend en voldoet aan de eisen die steenuilen aan hun biotoop stellen. Broedplaatsen (vaste verblijfplaatsen) van steenuil zijn jaarrond beschermd en hiermee ook de functionele leefomgeving (het jachtgebied). Om uitsluitel te geven over de aanwezigheid van een broedplaats van steenuil heeft in het voorjaar 2010 gericht steenuilonderzoek plaatsgevonden. Dit onderzoek bestond uit drie veldbezoeken (zie veldbezoeken, paragraaf 6.1).

Tijdens het eerste veldbezoek werden geen waarnemingen gedaan van steenuilen in en rond het plangebied. Bij het tweede veldbezoek werd op het perceel Zwaagdijk 331 een steenuil waargenomen. Op het perceel aan de Rijksweg 1 werd in een boom een nestkast voor steenuil aangetroffen.

Uit navraag bij de bewoner van Zwaagdijk 331 bleek dat deze in de voorgaande winter een nestkast voor steenuil op zijn eigen perceel (buiten het plangebied) heeft opgehangen. De nestkast was dit voorjaar in gebruik genomen door een paartje steenuilen.

Tijdens het derde veldbezoek werd wederom een steenuil nabij Zwaagdijk 331 waargenomen. Verder werden in het geheel geen steenuilen waargenomen. Aangezien een afspraak met de bewoner van Zwaagdijk 331 was gemaakt, kon ook de betreffende nestkast van nabij worden bekeken. Er waren daadwerkelijk aanwijzingen dat de nestkast in gebruik was. Om verstoring (tijdens de broedperiode) te voorkomen, heeft er geen controle van de inhoud van de nestkast plaatsgevonden. Ook de bewoner van Rijksweg 1 werd benaderd met betrekking tot de aanwezigheid van de nestkast. Hoewel de nestkast speciaal was bedoeld voor steenuil, zat hierin een koolmees te broeden. Uit het gesprek met de bewoner bleek dat er af en toe een steenuil op zijn erf aanwezig

is, maar er waren verder geen aanwijzingen voor een broedplaats. Beide genoemde nestkasten hangen hemelsbreed 620 m van elkaar verwijderd. Mogelijk dat de waarnemingen betrekking hebben op het paartje van Zwaagdijk 331.

Uit de brochure Steenuil onder de dakpannen (Landschapsbeheer Nederland, 2009) komt naar voren dat bij goede voedselomstandigheden in de jongenperiode het territorium 3,5 ha groot kan zijn en bij slechte voedselomstandigheden in de winter meer dan 30 ha. Gemiddeld zal een steenuilterritorium ongeveer 12 ha groot zijn. 12 ha komt neer op een cirkel met een straal van 200 m. Figuur 5 geeft een overzicht van de globale ligging van het territorium van het betreffende paartje steenuilen, bij een gemiddelde territoriumgrootte. In werkelijkheid zal het territorium geen ronde cirkel betreffen.

Figuur 5. Locatie steenuilnestkast en globale ligging territorium van een gemiddelde omvang

Het plangebied is door het intensieve gebruik geen hoogwaardig broed- en overwinteringsgebied voor vogels. Door de plannen zal een groot deel van het plangebied door bebouwing ongeschikt worden als broed- en overwinteringsgebied; daarnaast zal er een verschuiving van voorkomende broedvogelsoorten optreden.

Ten aanzien van het voorkomen van steenuil is vast komen te staan dat net buiten het plangebied een broedplaats aanwezig is. Een deel van het jachtgebied ligt binnen het plangebied. Als gevolg van ontwikkelingen, waarbij het huidige karakter van het gebied verloren gaat en de rust zal afnemen, zal een deel van het jachtgebied verloren gaan. Dit kan als gevolg hebben dat ook de broedplaats verloren gaat. De gemiddelde levensverwachting van een steenuil is 2,3 tot 2,8 jaar, gerekend vanaf het moment dat ze geslachtsrijp zijn geworden. De hoogste in Nederland vastgestelde leeftijd is vijftien jaar (Landschapsbeheer Nederland, 2009). Een broedplaats wordt veelal vele jaren achter elkaar gebruikt. Wanneer een vogel overlijdt, wordt zijn plaats meestal snel weer ingenomen door een ander.

Met betrekking tot de overige broedvogels dient gedurende de aanlegfase rekening te worden gehouden met het broedseizoen, aangezien vogels in en rond het plangebied tot broeden zullen komen. Alle vogels (uitgezonderd exoten) zijn in het broedseizoen beschermd. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat met betrekking tot de aanlegwerkzaamheden geen verbodsbepalingen

EFFECTEN

worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Bij de tweede optie zal in elk geval het te verwijderen opgaand groen buiten het broedseizoen moeten worden verwijderd. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

4.2.5

A m f i b i e ë n

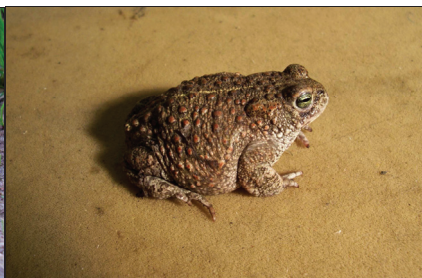
GEGEVENS Voor het onderzoek met betrekking tot amfibieën zijn gegevens opgevraagd uit de PNI-database en is het Waarnemingenoverzicht 2006 van de Stichting RAVON geraadpleegd. Uit de PNI-database zijn enkele losse waarnemingen verkregen. De gegevens zijn recent en gedetailleerd, maar onvolledig. Het waarnemingenoverzicht heeft de verspreiding van amfibieën in de periode van 1997 tot en met 2006 in kaart gebracht op basis van uurhokken. Deze gegevens zijn recent, maar ongedetailleerd en onvolledig. De bekende gegevens geven, gezien de aard van het plangebied en in combinatie met de veldbezoeken, evenwel een voldoende beeld voor deze soortengroep.

INVENTARISATIE Volgens de gegevens van de PNI-database zijn in 2006 langs de N302 kleine watersalamander en meerkikker aangetroffen. Volgens het waarnemingenoverzicht zijn binnen het betreffende uurhok waarnemingen bekend van bruine kikker en kleine watersalamander (zie bijlage 2). Tijdens de veldbezoeken zijn verspreid door het plangebied verschillende exemplaren van kleine watersalamander en meerkikker aangetroffen.

Het plangebied als geheel vormt geschikt leefgebied voor algemene soorten als bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Een aantal sloten zal worden gebruikt als voortplantingswater. Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zijn soorten die buiten het voortplantingsseizoen op het land leven. Ze overwinteren onder meer in holten onder de grond en onder boomwortels of stenen en kunnen hierdoor in een groot deel van het plangebied voorkomen. Meerkikker is het gehele jaar gebonden aan water. De soort overwintert onder water.

Gewone pad

Rugstreeppad

Tijdens de ontwikkeling van het bedrijventerrein kan het gebied onbedoeld (deels) geschikt worden voor de zwaar beschermde rugstreeppad. Hoewel het huidige plangebied geen geschikt leefgebied vormt en het voorkomen van de soort in de directe omgeving niet bekend is, komt de soort wel op grotere afstand in de omgeving voor. Rugstreeppad staat bekend als 'super'pionier en duikt regelmatig op bij bouwterreinen en pas opgespoten gronden. Rugstreeppad leeft vooral in open terreinen waar de bodem en vegetatie regelmatig veranderingen ondergaan. Dit zijn onder meer door mensen beïnvloede terreinen zoals met zand opgespoten terreinen en afgeplagde terreinen. Ook in zijn voortplantingswater heeft rugstreeppad het liefst zo weinig mogelijk begroeiing. Kale oevers en ondiep water zijn de belangrijkste kenmerken voor een geschikt voortplantingswater. Vooral tijdelijke wateren, zoals ondergelopen weilanden en regenplassen op opgespoten zand, voldoen aan deze eisen. De overwinteringslocaties zijn vaak zandige plekken en bosjes in de nabijheid van water, soms wel 1 m diep onder de grond.

Door de ontwikkelingen zal het plangebied als leefgebied voor amfibieën veranderen. Door het vergraven van watergangen zal (tijdelijk) voortplantingswater verloren gaan. Bij graafwerkzaamheden zullen terreindelen worden vergraven, waardoor overwinteringsplaatsen worden vernietigd of verstoord. Ook kunnen bij de werkzaamheden enkele exemplaren worden gedood. Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker zijn alle tabel 1-soorten, waarbij de ontwikkelingen geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten.

EFFECTEN

Er is een kleine kans dat de tabel 3-soort rugstreeppad zich tijdens de aanlegfase in het plangebied vestigt. Om dit te voorkomen, is het onder meer van belang dat gronden niet langere tijd braak komen te liggen en dat terreinen worden geëgaliseerd (voorkomen van waterplassen). Indien de soort desondanks wordt aangetroffen, moeten die werkzaamheden die negatief voor de soort zijn, worden stilgelegd en zal zo nodig een ontheffing moeten worden aangevraagd.

4.2.6

Reptielen

GEGEVENS	Voor het onderzoek met betrekking tot reptielen is het Waarnemingenoverzicht 2006 van de Stichting RAVON geraadpleegd. Het waarnemingenoverzicht heeft de verspreiding van reptielen in de periode van 1997 tot en met 2006 in kaart gebracht op basis van uurhokken. Deze gegevens zijn ongedetailleerd, maar recent en over het algemeen voor reptielen vrij volledig. De bekende gegevens geven, gezien de aard van het plangebied en in combinatie met het veldbezoek, een voldoende beeld voor deze soortengroep.
INVENTARISATIE	Volgens het waarnemingenoverzicht zijn binnen het betreffende uurhok en de omliggende uurhokken geen waarnemingen van reptielen bekend. Over het algemeen bestaat het leefgebied van hagedissen en slangen uit ruige vegetatie die voldoende schuilmogelijkheden biedt en tevens voldoende open is om te kunnen zonnen, zoals overgangen tussen bos en heide en oude heidevelden. Dit soort leefgebieden komen niet in of direct rond het plangebied voor.
EFFECTEN	Door de ontwikkelingen worden er geen negatieve effecten op reptielen verwacht.

4.2.7

Vissen

GEGEVENS	Voor het onderzoek met betrekking tot vissen is de PNI-database en het Waarnemingenoverzicht 2006 van de Stichting RAVON geraadpleegd. Uit de PNI-database zijn enkele losse waarnemingen verkregen. De gegevens zijn recent en gedetailleerd, maar onvolledig. Het waarnemingenoverzicht heeft de verspreiding van vissen in de periode van 1997 tot en met 2006 in kaart gebracht op basis van uurhokken. Uit het betreffende uurhok zijn echter geen waarnemingen van vissen bekend. Ten behoeve van de ontwikkeling van het gebied worden watergangen gedempt. Aangezien uit de bestaande gegevens enkele beschermde soorten naar voren komen, zijn in 2009 twee aanvullende schepnetinventarisaties uitgevoerd. Bekende gegevens geven in combinatie met de veldbezoeken een goed beeld voor deze soortengroep.
INVENTARISATIE	Volgens de gegevens van de PNI-database is in 2006 ten zuiden van de N302 de tabel 2-soort kleine modderkruiper aangetroffen. De watergangen ten zuiden van de N302 lijken in verbinding te staan met de watergangen in het plangebied. Kleine modderkruiper wordt vrij veel aangetroffen in poldersloten, zoals deze binnen het plangebied voorkomen. Aangezien binnen het plangebied een behoorlijk aantal watergangen wordt gedempt en omdat in de directe omgeving beschermde vissoorten voorkomen, is het van belang om een goed beeld te verkrijgen van het voorkomen van beschermde soorten. Om dat beeld te krijgen, zijn naast het verkennende veldbezoek twee aanvullende inventarisaties met behulp van een amfibieënschepnet uitgevoerd (zie paragraaf 6.1 Bronnen). In totaal zijn 11 soorten vis gevangen (zie tabel G).

Tabel G. Gevangen vissoorten in plangebied

Nederlandse naam	Rode Lijst	Beschermingsregime
Baars		
Bittervoorn	Kwetsbaar	Tabel 3 AMvB
Blankvoorn		
Driedoornige stekelbaars		
Kleine modderkruiper		Tabel 2 AMvB
Kolblei		
Kolblei/brasem		
Ruisvoorn		
Snoek		
Tienddoornige stekelbaars		
Vetje	Kwetsbaar	
Zeelt		

De watergangen in en rond het plangebied hebben geen bijzondere vegetaties. Door de ligging in een agrarisch gebied zijn de wateren voedselrijk. Het water is over het algemeen vrij helder en er is plaatselijk vrij veel onderwatervegetatie in de vorm van gewoon sterrenkroos, grof hoornblad, smalle waterpest en schede fonteinkruid aanwezig.

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn slechts enkele bredere watergangen in de directe omgeving van het plangebied bemonsterd op het voorkomen van beschermde vissen. Op de watergangen binnen het plangebied lag op dat moment een te dikke ijslaag. Er zijn toen vier vissoorten gevangen, namelijk de zeer algemene en niet beschermde blankvoorn en tienddoornige stekelbaars en de beschermde soorten kleine modderkruiper en bittervoorn. Van kleine modderkruiper en bittervoorn zijn respectievelijk twee en drie exemplaren gevangen in de Kromme Leek. Daarnaast zijn acht exemplaren van bittervoorn gevangen in de direct ten noorden van de N302 gelegen watergang.

VERKENNEND VELDBEZOEK

Vanglocatie van bittervoorn, ten noorden van de N302 gelegen watergang (28-01-2009)

Tijdens het eerste aanvullende veldbezoek van 11 mei 2009 zijn 11 vissoorten gevangen. Met name in de direct ten noorden van de N302 gelegen watergang is veel vis aangetroffen. Deze watergang valt net buiten het plangebied. In de in het plangebied gelegen watergangen is vrij veel blankvoorn en tienddoornige stekelbaars gevangen. Op drie verschillende locaties is vetje gevangen. In to-

EERSTE AANVULLEND
VELDBEZOEK

taal zijn 25 kleine modderkruipers gevangen (zie figuur 7), waarvan slechts één binnen de begrenzing van het plangebied. Er zijn acht bittervoortjes gevangen (zie figuur 7), waarvan twee exemplaren binnen de begrenzing van het plangebied.

Vanglocatie van bittervoorn, in de binnen het plangebied gelegen watergang (07-07-2009)

TWEDE AANVULLEND VELDBEZOEK

Tijdens het tweede aanvullende veldbezoek van 7 juli 2009 zijn evenals tijdens het eerste aanvullend veldbezoek 11 soorten vis gevangen. Ook dit keer is met name in de direct ten noorden van de N302 gelegen watergang veel vis aange troffen. Er zijn buiten de begrenzing van het plangebied twee kleine modderkruipers gevangen (zie figuur 7). In de direct ten noorden van de N302 gelegen watergang (buiten het plangebied) zijn meer dan 50 jonge bittervoorns gevangen. Binnen het plangebied zijn op twee plaatsen in totaal zes bittervoorns gevangen (zie figuur 6).

Figuur 6. Vangstlocaties bittervoorn (blauw 28-01-2009, rood 12-05-2009 en groen 07-07-2009) (kaart: Google Earth)

Figuur 7. Vangstlocaties kleine modderkruiper (blauw 28-01-2009, rood 12-05-2009 en groen 07-07-2009) (kaart: Google Earth)

Op basis van de veldbezoeken blijkt dat de polder waarin het plangebied ligt, een relatief hoge waarde voor vissen heeft. Binnen de begrenzing van het plangebied is deze waarde voor de beschermde vissoorten kleine modderkruiper en bittervoorn veel lager. In het centrum van het plangebied zijn ook geen exemplaren van deze soorten aangetroffen. De direct ten noorden van de N302 gelegen watergang, die net buiten het plangebied valt, heeft de hoogste waarde voor vissen en dan met name voor bittervoorn. Gezien de hoge aantallen jonge bittervoorns in deze watergang, vindt hier ook voortplanting plaats. Voor de voortplanting is bittervoorn afhankelijk van zoetwatermosselen. In de watergang ten noorden van de N302 zijn meerdere grote exemplaren van zwanenmossel aangetroffen. Binnen het plangebied zijn deze zeer schaars aanwezig. Gezien de vangsten is het waarschijnlijk dat de watergang ten noorden van de N302 een belangrijke waarde heeft voor kleine modderkruiper en bittervoorn en dat deze soorten alleen in het plangebied voorkomen door de aanwezigheid van deze watergang.

Door de ontwikkelingen zal het plangebied als leefgebied voor vissen veranderen. Uiteindelijk zal echter een groter wateroppervlak worden gerealiseerd. Bij een juiste inrichting van de nieuwe wateren kan een voor vissen hoogwaardiger leefgebied ontstaan.

EFFECTEN

Door het vergraven van watergangen zullen wateren voor vissen (tijdelijk) verloren gaan. Bij dergelijke graafwerkzaamheden kunnen, naast enkele niet beschermde soorten, ook enkele exemplaren van de tabel 2-soort kleine modderkruiper en de tabel 3-soort bittervoorn worden verstoord en/of gedood.

4.2.8

Dagvlinders

Voor het onderzoek met betrekking tot dagvlinders is Het Natuurloket en het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' geraadpleegd. Volgens de opgave van Het Natuurloket zijn drie kilometerhokken goed onderzocht op het voorkomen van dagvlinders in de periode van 1998 tot en met 2008. Er is één beschermde soort waargenomen. Aangezien deze soort ook uit

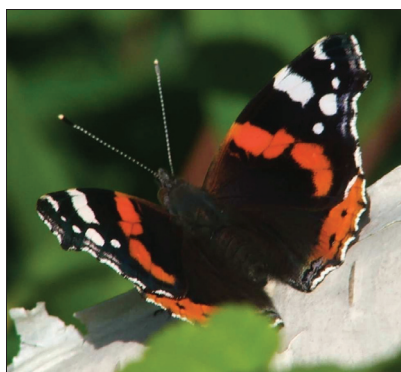
GEGEVENS

het waarnemingenverslag naar voren komt, zijn gedetailleerde gegevens niet opgevraagd. Het waarnemingenverslag heeft de verspreiding van dagvlinders in de periode van 1995 tot en met 2006 in kaart gebracht op basis van uurhokken. Deze gegevens zijn recent en volledig, maar ongedetailleerd. De bekende gegevens geven in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens de veldbezoeken, een voldoende beeld voor deze soortengroep.

INVENTARISATIE

Volgens Het Natuurloket is alleen in kilometerhok 133-520 een beschermde soort aangetroffen. Uit het waarnemingenverslag blijkt dat het om rouwmantel gaat. Volgens het waarnemingenverslag zijn in het uurhok waarnemingen van in totaal 26 soorten bekend, waaronder drie soorten van de Rode lijst (zie bijlage 3). Een van deze rode lijstsoorten is de eerdergenoemde rouwmantel. Rouwmantel staat op de Rode lijst vermeld als 'verdwenen uit Nederland'. De soort plant zich zeer waarschijnlijk niet meer in Nederland voor. De soort wordt nog wel jaarlijks waargenomen als zwerver uit omliggende landen zoals Duitsland. Het plangebied heeft geen speciale waarde voor de soort. De andere soorten van de Rode lijst betreffen bruin blauwtje en kleine parelmoervlinder. Ze komen met name voor in schrale en bloemrijke grazige vegetaties, zoals deze in de duinen voorkomen. Voor deze soorten is geen geschikt leefgebied binnen het plangebied aanwezig.

Voor enkele algemene niet beschermde vlindersoorten is binnen het plangebied wel geschikt leefgebied aanwezig. Soorten als atalanta, distelvlinder, klein koolwitje en kleine vos kunnen binnen het plangebied worden verwacht.

Atalanta

Klein koolwitje

EFFECTEN

Bij het uitvoeren van de plannen gaat leefgebied van enkele algemene, niet beschermde dagvlinders verloren. Door de plannen zullen geen effecten op beschermde soorten optreden.

4.2.9

Libellen

GEGEVENS

Voor het onderzoek met betrekking tot libellen is Het Natuurloket en het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' geraadpleegd. Volgens de opgave van Het Natuurloket is één kilometerhok (133-520) matig onderzocht op het voorkomen van libellen in de periode van 1993 tot en met 2007. Er zijn geen beschermde soorten binnen het kilometerhok waargenomen.

Gedetailleerde soortengegevens zijn daarom niet opgevraagd. Het waarnemingenverslag heeft de verspreiding van libellen in de periode van 1995 tot en met 2006 in kaart gebracht op basis van uurhokken. Deze gegevens zijn recent en volledig, maar ongedetailleerd. De bekende gegevens geven in combinatie met de terreingesteldheid, zoals deze is vastgesteld tijdens de veldbezoeken, een voldoende beeld voor deze soortengroep.

Volgens Het Natuurloket zijn er binnen kilometerhok 133-520 geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst waargenomen. In het betreffende uurhok zijn volgens het waarnemingenverslag acht soorten bekend (zie bijlage 4). Hieronder zijn eveneens geen beschermde soorten of rode lijstsoorten aanwezig. De watergangen in het plangebied bieden geschikt leefgebied en voortplantingswater voor enkele algemene soorten zoals grote roodoogjuffer, lantaarntje en platbuik.

INVENTARISATIE

Bij het dempen van de watergangen in het plangebied zullen leefgebied en voortplantingsbiotoop van enkele algemene, niet beschermde libellen verloren gaan. Door de plannen zullen geen effecten op beschermde soorten optreden.

EFFECTEN

4.2.10

Overige ongewervelde soorten

De beschermde kevers en mieren zijn niet in het plangebied te verwachten. Door de ontwikkelingen worden geen negatieve effecten op beschermde overige ongewervelde soorten verwacht.

4.3

Inrichting plangebied

Uit het natuurwaardenonderzoek blijkt dat met name het gebied direct rond het plangebied een relatief hoge waarde heeft voor poldervissen. Ook ligt op korte afstand ten noorden van het plangebied een waterloop die als natte ecologische verbindingszone is aangewezen. Deze waarden vormen een goed uitgangspunt voor de integratie van natuurwaarden met betrekking tot natte natuur in het plan/ontwerp. Daarnaast kan een aaneengesloten lint van opgaand groen langs een deel van de wegen een meerwaarde voor toekomstige natuurwaarden van het bedrijventerrein betekenen. Door een goede integratie van natuurwaarden in het plan kan in een aantal gevallen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden voorkomen of kan het bijdragen aan een vlottere verstrekking van een ontheffing.

POLDERVISSSEN	Zoals gezegd, heeft de omgeving van het plangebied een relatief hoge waarde voor poldervissen. In het gebied komt onder andere beschermde bittervoorn voor. Bittervoorn is een kritische soort en vormt een goede richtsoort voor de inrichting van het bedrijventerrein. Daarnaast is bittervoorn een volgsoort van de natte ecologische verbindingzone ten noorden van het plangebied, waterloop Kromme Leek. Het kan voor de natuurwaarden van zowel de Kromme Leek als het plangebied een meerwaarde zijn als beide gebieden met elkaar worden verbonden. Het type ecologische verbindingzone van de Kromme Leek is ter hoogte van het plangebied aangegeven met 'Moerasverbinding met kleine moerasjes (stapstenen), al dan niet met grasstrook'. Gidssoorten zijn hooibeestje (een dagvlinder), meervleermuis, (otter) en rugstreeppad.
HABITATEISEN	Bittervoorn wordt aangetroffen in relatief brede en diepe (minimaal 0,5 m) wateren met stilstaand of langzaam stromend water, zoals in sloten, plassen en vijvers. Daarnaast is een goed ontwikkelde onderwatervegetatie die onder meer voor beschutting zorgt van belang. Voor zijn voortplanting gaat bittervoorn een symbiose aan met grote zwanen- of schildersmosselen. Via een lange legbuis worden de eitjes in de lichaamsholte van een mossel gelegd. Dikke lagen modder en slib, maar ook bodems met harde klei worden door zoetwatermosselen gemeden en zijn dus ook voor bittervoorn weinig geschikt.
INRICHTING WATEREN	Het is zeer wenselijk om een groot deel van de wateren binnen het plangebied aan één of twee zijden in te richten met een plasdrasoever en flauw oplopende oever met zowel diepe als ondiepe plaatsen. De diepe plaatsen (1,5 m tot 2 m) zijn van belang als overwinteringsplaatsen voor vissen en amfibieën. De ondiepe plaatsen (20-50 cm) zijn onder meer van belang als paaiplaats voor vissen en amfibieën. De oever moet op het land overgaan in een ruige grasvegetatie.
MIGRATIE	Voor zowel flora als fauna is het van belang dat leefgebieden niet geïsoleerd raken. Voor vissen houdt dit in dat wateren met elkaar in verbinding staan. Door het gebruik van/het creëren van verschillende peilgebieden ontstaan voor vissen veelal harde grenzen, die niet te passeren zijn of alleen vanaf één zijde. Binnen het plangebied komen twee peilgebieden voor. De harde grenzen tussen de verschillende peilgebieden kunnen worden opgeheven door de aanleg van vistrappen. Om een goede aansluiting met de ten noorden gelegen ecologische verbindingzone te maken, kan de vertakking van de Kromme Leek die tussen de percelen Zwaagdijk 346 en 348 doorloopt, worden doorgetrokken naar het plangebied. Het plangebied kan op deze manier ook de natte ecologische structuur (NES) van Hoorn versterken.
OPGAAND GROEN	In de directe omgeving van het plangebied is een kolonie van de vleermuissoort laatvlieger aanwezig. Het plangebied kan een meerwaarde krijgen voor deze, maar ook voor andere vleermuissoorten wanneer in het gebied enkele wat grotere waterpartijen worden gerealiseerd, maar vooral wanneer er opgaand groen wordt aangeplant. Veel vleermuizen foerageren in de beschutting van

opgaande begroeiing. Daarnaast zijn lijnvormige landschapselementen zoals boomsingels en lanen voor vleermuizen van belang voor de oriëntatie en hiermee de migratie door een gebied. Daarnaast bieden ze, bij de juiste soortkeuze, voedsel en broedplaatsen aan vogels. De aanwezigheid van vogels verhoogt voor veel mensen de natuurbeleving. Een aaneengesloten lint van opgaand groen langs een deel van de wegen kan dan ook ten goede komen aan de toekomstige natuurwaarden.

Conclusie en consequenties

5

5.1

Gebiedsbescherming

Beschermde natuurgebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (Ecologische Hoofdstructuur en Weidevogelleefgebieden) liggen op een geruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing, opgaand groen en/of infrastructuur. Mede gezien de aard van het plangebied en de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur en Weidevogelleefgebieden niet in strijd met de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie. Op beide punten is het echter aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, om deze visie te bevestigen.

5.2

Soortenbescherming

Ten aanzien van de conclusie en consequenties van de soortenbescherming zijn zes aspecten van belang:

- niet bedreigde waarden;
- vrijgestelde soorten;
- onder voorwaarde;
- aanvullend onderzoek;
- ontheffing;
- zorgplicht.

Niet bedreigde waarden

De geplande ontwikkeling zal geen overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet betekenen wat betreft de soortengroepen vleermuizen, reptielen, dagvlinders en libellen.

Vrijgestelde soorten

In het plangebied komen enkele tabel 1-soorten voor uit de soortengroep vaatplanten, zoogdieren en amfibieën. Deze soorten zijn vermeld in tabel H. Ten behoeve van de ontwikkelingen kunnen groeiplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden vernietigd en verstoord (artikelen 8 en 11). Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikelen 8 en 9). De ontwikkelingen

doen echter geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Voor mol, bosmuis en veldmuis geldt een algehele vrijstelling van de artikelen 9, 10 en 11. Ook geldt deze vrijstelling voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt. Voor de overige tabel 1-soorten geldt onder meer bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor de voorgenomen activiteiten hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd.

Tabel H. Soorten in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>

Onder voorwaarden

Het plangebied en de omgeving zijn geschikt broedgebied voor een aantal vogels. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden, als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt. Wanneer men de werkzaamheden tijdens het broedseizoen wil opstarten, dient het terrein voor aanvang van de werkzaamheden door een deskundige te worden onderzocht op het voorkomen van broedvogels. Wanneer broedvogels worden aangetroffen, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld of zal rond het nest een 'werkvrije' zone in acht moeten worden genomen. In deze zone mag dan niet worden gewerkt om zo verstoring van de broedende vogel(s) te voorkomen.

Ontheffing

Door middel van gericht onderzoek naar het voorkomen van steenuil is vast komen te staan dat net buiten het plangebied een broedplaats aanwezig is. Een deel van het jachtgebied ligt binnen het plangebied. Als gevolg van de ontwikkelingen, waarbij het huidige karakter van het gebied verloren gaat en de rust zal afnemen, kan een deel van het jachtgebied verloren gaan, waardoor ook de broedplaats verloren kan gaan. Een dergelijke verstoring is een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Als gevolg van een recente uitspraak van de Raad van State is het verkrijgen van een ontheffing van de Flora- en faunawet voor het verstoren van een vaste verblijfplaats (broedplaats) van vogels (artikel 11) bij ontwikkelingen zoals de aanleg van een bedrijventerrein niet meer mogelijk. Hierdoor resteren er drie mogelijke opties:

1. Inpassing van het jachtgebied/territorium in het plan. Hierdoor kan een deel van het plangebied gedurende de aanwezigheid van de broedplaats van steenuil niet worden ontwikkeld;
2. Aanpassing van het plan, waarbij het jachtgebied/territorium een passende functie en inrichting krijgt, waarbij de functie van het gebied voor steenuil blijft gehandhaafd;
3. Uitplaatsing van het territorium. Voor het betreffende broedpaar zal dan in de omgeving van het plangebied een vervangend territorium (mitigerende maatregel) moeten worden gecreëerd.

De te nemen (mitigerende) maatregelen dienen in een activiteitenplan te worden uitgewerkt en beschreven. Hierbij dient een deskundige te worden betrokken. Het activiteitenplan kan vervolgens via een ontheffingsaanvraag ter beoordeling aan het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit worden voorgelegd.

Door de ontwikkeling van het bedrijventerrein gaat verder (tijdelijk) leefgebied van de tabel 2-soort kleine modderkruiper en de tabel 3-soort bittervoorn verloren. Aangezien uit onderzoek blijkt dat het plangebied zelf geen hoge waarde heeft voor deze soorten en omdat de initiatiefnemer bereid is maatregelen te nemen die gunstig zijn voor deze soorten, is onzes inziens een ontheffing niet nodig. Voorwaarde is wel dat er voldoende mitigerende maatregelen worden genomen. Deze mitigerende maatregelen moeten in een activiteitenplan worden uitgewerkt en beschreven en kunnen via een ontheffingsaanvraag ter beoordeling aan het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit worden voorgelegd.

De mitigerende maatregelen moeten onder andere bestaan uit:

- het afstemmen van de aanleg en inrichting van de nieuwe watergangen op de biotoop-eisen van bittervoorn en kleine modderkruiper;
- het (deels) aanleggen van de nieuwe waterstructuren voor aanvang van het dempen en vergraven van bestaande watergangen;
- het dempen en vergraven van bestaande watergangen in een periode die voor vissen het minst verstorend is (buiten koude winterperioden en de voortplantingstijd);
- het dempen van watergangen richting open water;

- het deels verplaatsen van grotere zoetwatermosselen uit de te dempen watergangen naar nieuwe waterstructuren.

Zorgplicht

Om invulling te geven aan de zorgplicht is het zeer wenselijk dat het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden zoveel mogelijk ongeschikt wordt gemaakt voor dieren. Dit kan onder meer worden bewerkstelligd door de vegetatie in het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden kort af te maaien. In de tussenliggende dagen zullen diersoorten zoals (spits)muizen het terrein verlaten, omdat er niet voldoende dekking aanwezig is.

5.3

Uitvoerbaarheid

GEBIEDSBESCHERMING

Ten aanzien van de gebiedbescherming wordt het plan uitvoerbaar geacht. Het is echter aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, om deze visie ten aanzien van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, de Ecologische Hoofdstructuur en Weidevogelleefgebieden te bevestigen.

SOORTENBESCHERMING

De aanwezigheid van de broedplaats van steenuil nabij het plangebied betekent dat er een belemmering is ten aanzien van het plan. Echter wanneer wordt voldaan aan de eerder genoemde voorwaarden, kan een verbodsovertreding van de Flora- en faunawet worden voorkomen. Er is dan geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig. In verband met de aanwezigheid van kleine modderkruiper en bittervoorn worden maatregelen getroffen die gunstig zijn voor deze soorten. Een ontheffing is dan voor deze soorten niet nodig. Het plan mag, onder deze voorwaarden, uitvoerbaar worden geacht. Voor steenuil, kleine modderkruiper en bittervoorn moeten de te treffen maatregelen in een activiteitenplan worden uitgewerkt en beschreven. Dit activiteitenplan kan via een ontheffingsaanvraag ter beoordeling aan het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit worden voorgelegd. Als het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de voorgenomen mitigerende maatregelen voldoende achten, wordt een beschikking met daarin een goedkeuring van de maatregelen afgegeven. De goedkeuring wordt dan afgegeven in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Er is namelijk geen ontheffing nodig doordat door middel van mitigerende maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen. Op deze manier wordt een extra bevestiging verkregen dat geen ontheffing nodig is.

B r o n n e n

6

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en de omgeving hiervan is op 28 januari 2009 door de heer ing. D.J. Venema en de heer ing. E.J. Slot bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Er zijn hierbij plantensoorten genoteerd, maar verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een half bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 2 °C en een matige zuidoostenwind. Tijdens het veldbezoek kon niet het gehele plangebied worden onderzocht, aangezien de toegang tot enkele percelen was geweigerd. Gezien de uniformiteit van de omliggende gronden kunnen voor de niet bezochte percelen deels wel uitspraken over de aanwezige natuurwaarden worden gedaan. In een later stadium moeten deze gronden echter alsnog worden bezocht. Tijdens het veldbezoek zijn enkele rond het plangebied gelegen watergangen met behulp van een fijnmazig amfibieënschepnet bemonsterd op het voorkomen van de beschermde vissoorten kleine modderkruiper en bittervoorn. RAVON raadt deze methode aan voor het vaststellen van de aanwezigheid van deze soorten. Alle monsters zijn ter plaatse uitgezocht. De gevangen vissen zijn daarbij gedetermineerd en op de vanglocatie teruggezet. Watergangen binnen het plangebied konden niet worden bemonsterd, aangezien deze waren dichtgevroren. Daarnaast geeft visonderzoek in de winterperiode een onvolledig beeld, aangezien vissen in deze periode dieper water opzoeken.

VERKENNEND VELDBEZOEK

Het plangebied en de omgeving hiervan is op 12 mei 2009 door de heer ing. D.J. Venema en de mevrouw ing. M. Oudshoorn aanvullend bezocht om het voorkomen van beschermde vaatplanten, vleermuizen en vissen te inventariseren. Het was een onbewolkte dag met een maximumtemperatuur van 17 °C en een matige oostnoordoostelijke wind. Ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn alle potentiële groeiplaatsen van rietorchis bezocht. Ten aanzien van de beschermde vissoorten is een groot aantal watergangen in en rond het plangebied met behulp van een fijnmazig amfibieënschepnet bemonsterd op het voorkomen van kleine modderkruiper en bittervoorn. Alle monsters zijn ter plaatse uitgezocht. De gevangen vissen zijn daarbij gedetermineerd en op de vanglocatie teruggezet. In de avond (zonsondergang 21.23 uur) is tussen 21.00 uur en 23.30 uur verspreid door het plangebied een aantal fruitboomgaarden onderzocht op het voorkomen van foeragerende vleermuizen. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Petterson D240x ultrasounddetectoren. Met een Creative ZEN V zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Het was een onbewolkte avond met een temperatuur die in de vooravond rond de 15 °C lag en er stond een zwakke wind. Dit zijn voor vleermuizen geschikte omstandigheden.

EERSTE AANVULLEND
VELDBEZOEK

TWEDE AANVULLEND
VELDBEZOEK

Het plangebied en de omgeving hiervan is op 7 juli 2009 door de heer ing. D.J. Venema en de mevrouw ing. M. Oudshoorn wederom aanvullend bezocht om het voorkomen van beschermde vaatplanten, vleermuizen en vissen te inventariseren. Het was een bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 20° C en een matige westzuidwestelijke wind. Ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn alle potentiële groeiplaatsen van rietorchis bezocht. Ten aanzien van de beschermde vissoorten is een groot aantal watergangen in en rond het plangebied met behulp van een fijnmazig amfibieënschepnet bemonsterd op het voorkomen van kleine modderkruiper en bittervoorn. Alle monsters zijn ter plaatse uitgezocht. De gevangen vissen zijn daarbij gedetermineerd en op de vanglocatie teruggezet. In de avond (zonsondergang 22.00 uur) is tussen 21.30 uur en 24.00 uur verspreid door het plangebied een aantal fruitboomgaarden onderzocht op het voorkomen van foeragerende vleermuizen. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Creative ZEN V zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Het was een bewolkte avond met een temperatuur die in de vooravond rond de 16 °C lag en er stond een zwakke wind. Dit zijn voor vleermuizen geschikte omstandigheden.

STEENUIL INVENTARISATIE

Om de aanwezigheid van steenuil in en rond het plangebied in beeld te brengen, zijn in het vroege voorjaar drie veldbezoeken uitgevoerd waarbij met name de aanwezigheid van roepende mannetjes is onderzocht. Het principe berust op geluidsnabootsing: door met een CD-speler de territoriumroep van een mannetje af te spelen, wordt gepoogd de steenuilmanen met een roep te laten antwoorden. Elke roepende man vertegenwoordigt een territorium. Deze methode wordt ook door SOVON Vogelonderzoek Nederland gehanteerd bij het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels (LSB) project. Daarnaast is deze methode aangevuld met het visueel opzoeken van steenuilen. Met name in de vroege ochtend- en late avondzon zitten steenuilen veelal te zonnen. De veldbezoeken hebben plaatsgevonden op de avond van 16 maart 2010 en 29 april 2010 en de vroege ochtend van 26 maart 2010. De locaties waar met behulp van een CD-speler de territoriumroep is afgespeeld, zijn weergegeven in figuur 8.

Figuur 8. Overzicht van locaties waar met behulp van een CD-speler de territoriumroep van steenuil is afgespeeld (bron ondergrond: Google Earth)

6.2

Media

- www.natuurloket.nl, overzicht recente en beschikbare gegevens van planten en dieren;
- www.ravon.nl, informatie over (verspreiding) van herpetofauna;
- www.waarneming.nl, verspreidingskaarten van planten en dieren die door vrijwilligers zijn verzameld.

6.3

Gegevens

Provincie Noord-Holland, Provinciale Natuur Informatie (PNI-database), 2008.

6.4

Literatuur

- Beringen, R., Gemeente Hoorn, 't Zevenhuis; toelichting bij de floristische verspreidingsgegevens. Rapport 2009.007. Stichting FLORON, Leiden 2009.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992.
- BügelHajema Adviseurs (2006) Rapportage in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het glastuinbouwgebied Eemsmond. Assen.
- BügelHajema Adviseurs (2008) Uitbreiding Agriport A7 Natuurbeschermingswetrapport. Assen.

- Dijkstra, V., Belangrijkste zoogdiergebieden in Nederland; mededeling 37 van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), Utrecht 1997.
- Hustings, F., J.-W. Vergeer, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, Nederlandse fauna deel 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
- Kapteyn, K., Vleermuizen in het landschap: Over hun ecologie, gedrag en verspreiding, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs en Provincie Noord-Holland, Haarlem 1995.
- Landschapsbeheer Nederland, Steenuil onder de pannen, maatregelen-catalogus ter verbetering van het leefgebied van steenuil, Drukkerij All Print, Utrecht 2009;
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten 2005.
- Nie, dr. H. de, Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen, Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem 1993.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) - Nederlandse fauna deel 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.
- Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 19 Oost Alkmaar, Wageningen 1987.
- Van 't Veen, R., N. Raes en K.(C.)J.G. Scharringa, Weidevogels in Noord-Holland; ecologie, beleid en ontwikkelingen, rapportnummer 10-004, Team Onderzoek & Databeheer van landschap Noord-Holland & Van 't Veen & De Boer Ecologisch Advies- en Onderzoeksbureau, 2010.
- Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen', EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975.

B i j l a g e n

1. Overige zoogdieren
2. Amfibieën en reptielen
3. Vlinders
4. Libellen
5. Codes Rode lijst
6. Uitleg beschermingsregime

Bijlage 1. Overige zoogdieren in het uurhok 19-17 in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Bruine rat	x		
Bunzing	x		Tabel 1
Egel	x		Tabel 1
Haas	x		Tabel 1
Huismuis	x		
Mol	x		Tabel 1
Muskusrat	x		
Veldmuis	x		Tabel 1
Wezel	x	GE	Tabel 1
Woelrat	x		Tabel 1

x = vangst of vondst

Bijlage 2. Amfibieën en reptielen in het uurhok 19-17 in en rond het plangebied (waarnemingenoverzicht)

Nederlandse naam	Waarneming 1997-2005	2006	Rode lijst	Beschermingsregime
Bruine kikker	x			Tabel 1
Kleine watersalamander	x			Tabel 1

Bijlage 3. Vlinders in het uurhok 19-17 in en rond het plangebied (waarnemingenverslag)

Nederlandse naam	Waarneming 1999-2001	2002-2006	Rode lijst	Beschermingsregime
Argusvlinder	x	x		
Atalanta	x	x		
Bont zandoogje				
Boomblauwtje	x	x		
Bruin blauwtje	x	x	KW	
Bruin zandoogje		x		
Citroenvlinder	x	x		
Dagpauwoog	x	x		
Distelvlinder	x	x		
Geelsprietdikkopje	x			
Gehakkelde aurelia	x	x		
Groot koolwitje	x	x		
Hooibeestje	x	x		
Icarusblauwtje	x	x		
Klein geaderd witje	x	x		
Klein koolwitje	x	x		
Kleine parelmoervlinder		x	KW	
Kleine vos	x	x		
Kleine vuurvlinder	x	x		
Koevinkje		x		
Koninginnenpage	x	x		
Landkaartje	x			
Oranje luzernevlinder		x		
Oranjetipje	x	x		
Rouwmantel	x		VN	Tabel 3 (bijlage 1)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1999-2001	2002-2006		
Zwartsprietdikkopje	x	x		

Bijlage 4. Libellen in het uurhok 19-17 in en rond het plangebied (waarnemingenverslag)

Nederlandse naam	Waarneming		Rode lijst	Beschermingsregime
	1999-2001	2002-2006		
Azuurwaterjuffer	x			
Blauwe glazenmaker	x			
Houtpantserjuffer	x			
Lantaarntje	x			
Paardenbijter	x			
Platbuik		x		
Steenrode heidelibel	x			
Vuurjuffer		x		

Bijlage 5. Codes Rode lijst

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit Nederland voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (Nederland)

Bijlage 6. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'algemene soorten'. Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze 'algemene soorten' geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'overige soorten'. Voor deze 'overige soorten' geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna).

Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als:

- er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in elk geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragscodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen gebruik te kunnen maken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen 'zorgvuldig handelen' en 'al het redelijke doen' om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet:

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;
- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

- mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen werken of starten voor het broedseizoen en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor geen verbodsbepalingen worden overtreden. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Hoorn

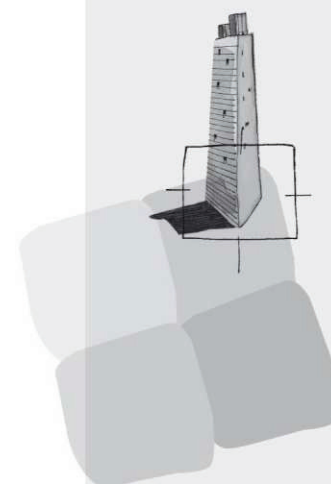
Contactpersoon
De heer R. van Pamelan

Rapport
De heer ing. D.J. Venema
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer drs. M.T.M. Mosterman
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
800.31.00.01.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort